

Ratony

1910. DECEMBER 1.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

23. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek. ☞
(Telefon: 37-22.)

A megcsonkított létszámrendezés.

Sok évi keserves küzködés után úgy vélte a magyar államerdészeti tisztikar, hogy célhoz jutott, amidőn most egy éve arról értesült, hogy *Darányi Ignác* akkori földmivelésügyi miniszter leiratban tudatta az Országos Erdészeti Egyesülettel, hogy a pénzügyminiszterrel megegyezett abban, hogy az állami erdőtisztekre fa- és földjárandóságuk megtartása mellett a főiskolai képzettségű állami tisztviselőkre nézve megállapított teljes létszámarányt kiterjeszti. Az 1910. évi államköltségvetés ezen elhatározás alapján készült, de sajnos, törvényhozási tárgyalására nem került a sor. Mindazonáltal a kormány változása dacára bizalommal tekintett az államerdészeti tisztikar a jövőbe, mert a politikai elődök intézkedéseinek eddig szokásos tiszteletben tartása és az ország méltósága szempontjából nem tételezhette fel, hogy az új kormány elődjének ily határozott ígérését be ne

váltsa. Sőt ebben a jóhiszemű bizalmában megerősíthette a tisztikart az a tény, hogy az új kormány az 1910. évi költségvetést az előző kormány szerkesztésében az országgyűlés elé terjesztette ezzel azt magáévá tette. Ennek a ténynek erkölcsi jelentőségéből mit sem von le az a körülmény, hogy a törvényhozás az 1910. évi költségvetést nem vehette tárgyalás alá.

A tisztikarnak minden bizalomteljes reménykedését halomra döntötte az 1911. évi államköltségvetés. Sajnos, de való, hogy az államerdészeti tisztikar régi sérelmeinek orvoslására nézve az 1910. évi költségvetés tervezetébe felvett teljesen kielégítő intézkedéseket az 1911. évi költségvetésben s illetőleg annak indokolásában nem találjuk fel, hanem ehelyett a létszámrendezésnek egy újabb tervezetével találkozunk, amely *a jelenben nem valósítja meg a már tett ígéreteket, a jövőre nézve pedig még a mainál is kedvezőtlenebb helyzetet készít elő.*

Ebbe az államerdészeti tisztikar bele nem nyugodhatik. A sok küzdelem után várva-várt megnyugvás helyett tehát csupán a régi küzdelmes út egy újabb állomására jutottunk, de joggal felvethetjük azt a kérdést, hogy kiben bizhatunk hát meg ebben az országban, ha a kormányok nyilvánosságra hozott, sőt az állam költségvetésbe is foglalt megállapodásaiban és ígéreteiben sem lehet már megbizni?

*

Az erdőtisztai létszámrendezésre vonatkozólag a földmívelésügyi minisztérium 1911. évi költségvetés indoklásában a következőket találjuk:

E tekintetben mindenekelőtt utalni kívánok az 1907. és 1909. évi állami költségvetéseket kísérő indokolásokban foglaltakra, amelyek szerint az erdészeti ügyeknél alkalmazott állami erdészeti

tisztikar úgy főiskolai előképzettségénél, mint hivatásának közvetlen gazdasági fontosságánál fogva egyaránt igényt tarthat arra, hogy részére az előlépési viszonyok *arra az esetre, ha a tisztikar által élvezett fa- és földjárandóság az államkincstár és a tisztviselők érdekeit egyaránt biztosítható módon megvonható*, a más hasonló előképzettségű állami tisztviselőkével egyezően szabályoztassanak és megjavíttassanak.

Ez a módosztat megvalósítható nem volt, ennél fogva s mert azok a tisztviselők, *akik fa- és földjárandóságot ezidőszereint élveznek, a tervezet szerint ezen illetményüket nemcsak megtartják, hanem magasabb állásba történő kinevezésük esetén még a nagyobb fa- és földjárandóságot is megnyerik*, a létszámrendezést akként kívánom végrehajtani, hogy az *némileg ugyan kedvezőtlenebb a magasabb fizetési osztályú állások számarányaiban, mint ahogy az a többi főiskolai képzettséggel bíró szakokra nézve általában megállapított*, de az a kedvezőtlenebb beosztás *teljes ellensúlyát (?) találja abban, hogy a fa- és földjárandóságot ezidőszereint élvező személyzet ezen illetményeit az előadottak szerint csorbítatlanul megtartja.*

A megoldást olyképen vélem eszközözendőnek, hogy ezen most tervezett létszámrendezés az *1911., 1912. és 1913. évek folyamán fokozatosan* és pedig évenként az ehhez szükséges költségtöbblet egy-egy harmadrészenek a mértékéig hajtassék végre. Ami pedig az állami erdőtiszték által eddig élvezett melléilletményeket, nevezetesen a fa- és földilletményt illeti, ezeknél a szerzett jogok épen tartásával olyképen történik intézkedés, hogy mindazok az erdészeti tisztviselők, akik ezen járandóságot, vagy annak váltságösszegét ma tényleg élvezik, annak élvezetében tényleges szolgálatuk tartama alatt megmaradnak és magasabb fizetési osztályba történő kinevezés esetén a magasabb járandóságban részesítendőek. *A többi kezelési tisztviselők a fát árszabály szerinti árban, a lőtartásra kötelezettek pedig a földet az átlagos és a helyi viszonyok által indokolt bér fizetése ellenében kapják.*

A létszámrendezés teljes végrehajtásával az erdészeti ügyek intézésénél alkalmazott állami erdőtiszték létszámának az egyes fizetési osztályokba való besorozását a mostani megállapítással szemben a következőképen tervezem:

az V. fizetési osztályban lesz a jelenlegi 4 állással szemben 5								
a VI. " " " " " 26 " " 52								
a VII. " " " " " 113 " " 136								
a VIII. " " " " " 203 " " 204								
a IX. " " " " " 203 " " 204								
a X. " " " " " 150 " " 150								
a XI. " " " " " 52 " " 71								

A költségvetéssel 23 új erdészeti állás szerveztetik, egyelőre a X. fizetési osztályban, de az indokolás megjegyzi, hogy a főtebb említett létszámrendezés befejezte után ezek az újonnan szervezett állások szintén be fognak soroztatni arányosan a magasabb fizetési osztályokba.

Idetartozóan a tényállás megállapítása végett még meg kell említenünk, hogy az erdőszámvevőségi tisztviselők további létszámrendezéséről is gondoskodik a költségvetés, de csodálatosképpen (?) ebben az esetben mit sem szól az ott is rendszeresített fa- és földjárandóságoknak a jövőben való elvonásáról!

A létszámrendezést számszerű adatokban a következő táblázat tünteti fel:

Fizetési osztály	Jelen állapot		1911. évre tervezett állapot		Az 1911. évi költségvetés szerint 1913-ban elérendő végleges állapot		Teljes létszámrendezés esetén	
	létszám	‰	létszám	‰	létszám	‰	létszám	‰
V.	4	0·5	5	0·6	5	0·6	8	1·0
VI.	26	3·5	35	4·7	52	6·9	67	9·0
VII.	113	15·0	118	15·7	136	18·1	150	20·0
VIII.	203	27·0	204	27·2	204	27·2	188	25·0
IX.	203	27·0	204	27·2	204	27·2	188	25·0
X.	150	20·0	150	20·0	150	20·0	150	20·0
XI.	52	7·0	35	4·7	—	—	—	—

Az 1911. évi költségvetésben tehát a kormány, amint az indoklás fennidézett szövegéből kivehető, elődjének megállapodásait teljesen mellőzve, visszatért arra a régebbi álláspontra, hogy a teljes létszámrendezést nem engedélyezheti a fa- és földjárandóság megtartása mellett. Ebből tehát logikailag az következne, hogy vagy beállítja a teljes létszámrendezést a költségvetésbe, és a fa- és földjárandóságokat a szerzett jogok tiszteletbentartásával fokozatosan beszünteti, vagy pedig a létszámrendezést csak bizonyos fokig engedélyezi, de meghagyja az erdészeti szolgálat különleges viszonyai között bajosan nélkülözhető mellékjárandóságokat. A kormány azonban sem ezt, sem am azt nem teszi, *hanem a mellékjárandóságoktól a jövő nemzedéket megfosztja, de egyuttal megfosztja a teljes létszámrendezéstől is.* Ez az eljárás teljes ellentétben van az 1909. évi államköltségvetésnek a kormány által idézett indokolásával, de ellentétben van az 1911. évi költségvetési indoklás fennidézett első bekezdésével is, amely még elismeri, hogy az erdészeti tisztikar ugy főiskolai képzettségénél, mint hivatásának fontosságánál fogva igényt tarthat arra, hogy létszáma más hasonló előképzettségű tisztviselőkével *egyezően* szabályoztassék.

Ez az eljárás sem nem igazságos, sem nem méltányos, de nem is méltó a következetességnek ez a hiánya a kormánynak a törvényhozás elé vitt oly fontos előterjesztéséhez, mint amilyen az állami költségvetés.

Valóságos naivitás kell azonban ahhoz az állításhoz, hogy a kedvezőtlenebb beosztás teljes ellensúlyát találja abban, hogy a fa- és földjárandóságot a jelenlegi tisztviselők megtartják. Vajjon mennyiben kárpótolja az ujonnan belépő tisztviselőket a csonkított létszámmért és az elvesztett mellékjárandóságokért az a körülmény, hogy nem őket,

hanem másokat, t. i. a már régebben szolgálókat a kormány a teljes létszámaránytól ugyan szintén meg akarja fosztani, de legalább a mellékjárandóságokra nézve méltányosabb elbánásban kívánja részesíteni. A szerzett jogoknak ez a tiszteletbentartása megfelel a minden jogállamban fennálló kormányzati elveknek, de mit sem változtat azon a tényen, hogy a jövő erdőtishti nemzedék anyagilag rosszabbul állana a jelenleginél és hogy a létszámarány mindenkor ismét csak kedvezőtlenebb maradna, mint más főiskolai képzettségű tisztikaroknál.

Azt hittük eddig, hogy a létszámrendezés célja a tisztviselők helyzetének tartós *javitása* és ebben osztozik velünk bizonyára mindenki. Az erdőszeti tisztikar létszámrendezése azonban másra tanít, mert az úgy, ahogy most tervezik, *nem jelent egyebet, mint a jelen állapot visszafejlesztését, mint egy lépést hátrafelé*. A tervezett módon ugyanis az államerdőszeti tisztikarnak a jövőben, amikor a mellékjárandóságok megszűntek, *kevesebb jövedelme volna, mint amennyit ez a tisztikar ma újabb létszámrendezés nélkül tényleg élvez*.

Ennek bebizonyítására kiszámítottuk egységes alapon, amely az összehasonlítást lehetővé teszi, a mostani 751 személyből álló tisztilétszám fizetésének, valamint fa- és földjárandóságainak értékét. A fizetéseket, amelyek most átmenetileg átlagban is közel állanak az egyes fizetési osztályok legalsó fokához, a 2. és 3. fokozatbeli fizetések átlagában vettük számításba, ami a jövőre nézve, amikor több tisztviselő lesz a második és első fokban, megközelíti a valóságot és számításunkra inkább kedvezőtlenül hat ki, tehát annak bizonyító erejét emeli. A fa- és földjárandóság számításbavételénél a fennálló váltságdíjakat és a természetben kiszolgáltattott járandóságok tényleges értékét vettük

alapul. Ezeket figyelembe véve, a következő eredményekre jutunk:

	Darányi tervezete szerint teljes létszámrendezés mellett	Jelenlegi állapot fentartása esetén	Az 1911. évi költségvetésben kontemplált rendezés befejeztével
Fizetés	2,851.000	2,517.750	2,751.400
Fa- és földjárandóság ..	360.000	340.000	—
Összesen ...	3,211.000	2,857.750	2,751.400

Ez a táblázat élénken bizonyítja, hogy mit jelentene az erdőtisztikarra nézve a Darányi-féle tervezet elejtése, de bizonyítja azt is, hogy *az 1911. évi költségvetés indokolásában kontemplált rendezés végeredményében nem jelenti a mostani állapot javulását, hanem több mint 100.000 K-val károsítja évenként az erdőtisztikart.*

Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy az ily irányú javaslatok nem az erdészeti főosztály köréből kerültek gróf *Serényi Béla* elé és nem hihetjük, hogy azok megfelelnek intenczióinak. Annál inkább remélhetjük, hogy tanácsadóinak tévedéseiről felvilágosítva, módot fog találni arra, hogy az 1911. évi költségvetés indokolásában foglaltaknak ezt a legkirívóbban sérelmes pontját legsürgősebben módosítsa és a jövőbeli tisztikar közvetlen megkárosítását megakadályozza.

Számítunk ebben a tekintetben annak a körülménynek az elfogult befolyásoktól mentes higgadt mérlegelésére, hogy mily immorális, erkölcs- és fegyelembontó hatása van annak, ha egy tisztikarban kétféle a javadalmazás, különösen az erdőtisztik esetében, amikor is a *jövő* nemzedék részesülne kisebb javadalmazásban, mint a régebbi, holott joggal hivatkozhatnék arra, hogy a megélhetési viszonyok hova-tovább

nehezebbek lesznek és hogy *tagjai kivétel nélkül négy évi főiskolai tanfolyamon nyerték kiképzésüket, holott a most szolgáló erdőtiszték zöme a régebbi rendszerű, hároméves tanfolyammal bíró erdészeti akadémiát végezte.*

Lehetetlen azonban reá nem mutatnunk arra a kiáltó igazságtalanságra is, hogy míg az üzemi, műszaki és felügyeleti szolgálatot teljesítő, mint erdőgondnokok aránylag alacsony fizetési osztályban (X., IX.) is önálló intéző hatáskörbe jutó erdőtiszték a tervezet szerint elveszítik az eddigi fa- és földjárandóságukat, addig a könyvelési és fogalmazási segédszolgálatot teljesítő erdőszámvevőségi személyzet, melynek tulnyomó része főiskolai képzettséggel nem bír, a fa- és földjárandóságokat a központi tisztviselőkre megszabott magasabb mértékben megtartja a jövőben is és ezenfelül, ha főiskolai képzettséggel bír, külön praemiumban, szaktanulmányi pótlékban is részesül, holott a főiskolai képzettségre ott mi szükség sincsen. Nem kívánjuk, hogy az erdőszámvevőségi személyzet bármiképpen sérelmet szenvedjen vagy megrövidüljön, de feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy az ő fa- és földjárandóságuk ne viselje az immoralis és jogosulatlan egyoldalú kedvezés jellegét, már pedig mihelyt az erdőtiszték ily illetményeit fokozatosan beszüntetik, a számtiszteké ellenben továbbra is fennmarad, ezt illegális kedvezménynek egyébnek nem minősíthetjük. Avagy az osztó igazságnak megfelel-e, ha 1911-től kezdve a segéderdőmérnök a X. fizetési osztályba 2000 K-val, ugyanakkor pedig az erdőszámvevőségi tisztviselő, ha csak középiskolát végzett, 2000 K fizetéssel és 340 K fa- és földjárandósággal, főiskolai végzettség esetén pedig ezenfelül 400 K külön pótlékkal, tehát 2340—2740 K összjárandósággal neveztetik ki? A VIII. fizetési osztályban a főerdőmérnök 3600 K, a számtanácsos 4110—4510 K

javadalmazást élvezne, az emelkedő ranggal tehát az eltérés mindig kirívóbb lenne.

És vajjon mennyivel kevésbé érdemli meg az erdőtiszt, aki a fát termeli, a tüzfajárandóságot, mint a pénzügy-minisztérium alá tartozó és az erdőtisztekkel ma egy főiskolán nevelt bányászati tisztviselők, akiknél annak elvonásáról mit sem szól az állami költségvetés? Csak a műszaki tisztviselőket (létszám 153) véve tekintetbe, nem kevesebb, mint 73.494 K, vagyis 524.009 K-t kitevő fizetésük 14%-a van mint tüzfajárandóság kitüntetve az 1911. évi költségvetésben, ezenfelül pedig a fizetés 40—100%-ával felérő jutalékban részesülnek, daczára annak, hogy a bányászat és kohászat régóta passzív-üzem hazánkban. (Fémjelzés, pénzverés és beváltás, bányagazgatóságok, fém- és opálbányászat, fémkohászat, sóbányászat.)

Az erdészetnél a fa- és földjárandóság együttvéve csak 13%-a a fizetésnek.

Ezek az okok is amellettt szólnak tehát, hogy a jövő generációtól sem vonassék meg a fa- és földjárandóság, amely az erdészeti szolgálat természeténél fogva teljesen jogosult oly mellékjárandósága volt eddig is az erdőtisztikarnak, amely annak szolgálati viszonyai között csak a tisztviselők egy részénél bir a javadalmazási többlet jelle gével, de ezeknél sem szüntethető meg a szolgálat érdekének sérelme nélkül. Nem ok nélkül mondta tehát *Darányi* Ignác volt földmivelésügyi miniszter az Országos Erdészeti Egyesülethez mult évben intézett átiratában, hogy *„az időközben összegyűjtött adatokból arról győződtem meg, hogy az erdészeti tisztikar eddigi mellékilletményeit sem a személyzet, sem a szolgálat érdekeinek sérelme nélkül megszüntetni nem lehet“*. Amikor annakidején az erdőtisztai állásoknál a törzsfizetésen kívül fa- és földilletmények is rendszeresítették, ez a mutat-

kozó szükséglet higgadt és nyugodt megfontolása alapján történt. A magyar erdőtiszt működési köre az esetek túlnyomó számában műveletlen, a forgalomtól, a piacoktól, a gazdaságilag fejlettebb vidékektől távoli helyekre esik. Szolgálatát őt és családját legtöbb esetben a falvakhoz, a nemzetiségek lakta periferiához köti, ahol az intelligenciának és vajmi gyakran a magyar államnak is egyetlen képviselője. Tőle és családjától bizonyos önmehtagadást kíván ez a hivatás, a művelt világtól, orvostól, tanintézetektől való távolság pedig nélkülözésekkel, a gyermekek iskoláztatása nagyobb költségekkel jár, amelyek a városokban lakó tisztviselőknél fel nem merülnek. Házi szükségletét konyhanövényekben, tej- és földterményekben többnyire csak úgy fedezheti, ha azon a néhány holdon, amelyet eddig illetményként kapott, gazdálkodott, amivel egyébként gyakran jó példát is nyújtott a vidék lakosságának. A földilletmény nélkül az exponált tisztviselő nem szerezheti meg a téli takarmányt annak a csekély állatállománynak, amelynek nyári legeltetésre joga van, de nem felelhet meg a lőtartás kötelezettségének sem, mert az ily czímen nyert készpénzátalány tudvalevően ma már alig haladja meg a kocsis fizetését.

Ezek a körülmények tették a múltban s teszik a jövőben is indokolttá, hogy az erdőtisztok némi földilletményben, vagy ahol ez természetben ki nem szolgáltatható, igen szerény, holdanként 10 K-val számított pénzváltásban részesüljenek, amelyet már azért is valamennyi tisztviselőre egyaránt ki kellett terjeszteni, nehogy az egyes állások között ebben a tekintetben lényegesebb különbségek álljanak elő, amelyek azután áthelyezéseknél folytonos akadályként szerepelnének és az adminisztrációt megnehezítenék.

Ami pedig a fát illeti, ez eltekintve attól, hogy termény-

illetményekben és ezek között fában a mezőgazdasági tisztviselők és néhány más ágazat tisztviselői is részesülnek, az erdőtisztéknek oly elsőrendű szükséglete, amely reájuk nézve, akik többnyire magashegységi vidéken, szélnek kitett helyeken, elszigetelten álló házakban, vagy régi, méteres falakkal biró, hideg épületekben laknak, sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint bármely más tisztviselőre nézve. Eddig miniszteri rendelet egyenesen kötelezte őket arra, hogy a kincstári épületeket még ha nem is lakják azoknak valamennyi helyiségét (ami némelyik régi, nagy épületnél előfordul), épületfentartási célból fűtsék. Ámde nem csupán erre, de a legszükségesebb lakhelyiségeket tartalmazó újabb épületek fűtésére sem volt sok esetben elegendő a rendszeresített failletmény, mert zord vidékeken bizony 8—9 hónapig kell fűteni. Eddig a szükségelt fatöbbletet a többség mindig engedélyezte, most ellenben az egész failletményt meg akarja vonni a tisztikartól. Nagy terhet jelent ez a jelzett, felette exponált helyzetben az erdőtisztékre nézve, kiknek lakviszonyai ebben a tekintetben egyáltalában nem mérhetők össze más tisztviselőkével. Különösképen a költségvetés indokolása az erdőtisztéknek még a kedvezményes árban való fabeszerzést sem helyezi kilátásba, pedig a földmivvelésügyi minisztérium összes tisztviselőinek ebben a tekintetben 60—75%-os engedmények állanak rendelkezésre.

De nemcsak a tisztviselőkre rótt ezen új teher miatt, hanem azon gyanúsítások miatt is tiltakoznunk kell a fájárandóság megvonása ellen, amelyeknek a kincstári erdőtiszték ennek következtében lépten-nyomon ki lesznek téve. A tisztviselő a saját szükségletére való fát vagy az általa kezelt faraktárból, vagy attól a vállalkozótól kénytelen venni, aki a kincstár fáját megvette s akinek ellenőrzésére az

erdőtiszt hivatva van. Mindkét esetben széles tere nyílik a gyanúsításnak, amelytől az erdőtiszteket meg kell óvni. Azonfelül az erdőtiszt udvarán vagy fásszinében kétféle fa lenne a jövőben: az ő magántulajdonát képező, vásárolt fa és a hivatalos helyiségének fűtésére szolgáló fa, mert azt talán az új rendszer szerzői sem kívánják, hogy az erdőtiszt irodáját is sajátjából fűtse. Ez aztán újabb ok a gyanúsításra, hogy az irodafűtésre szánt fát lakosztályában fűti el, hogy a maga fáját is felapríttatja a hivatalos fával együtt stb. Nem kicsinyességek ezek, hanem körülmények, amelyek a tisztviselők életét elkeseríthetik, felelősekké vagy mások esetleges rosszakaratának érvényesítésére minden komoly alap híján is alkalmat adnak és a tisztviselőket állásuktól is megfoszthatják.

Mindezek komoly érvek amellet, hogy az erdőtisztek mostani fa- és földjárandóságai megmaradjanak és igazolják Darányi Ignác volt földmivelésügyi és Wekerle Sándor volt pénzügyminiszter abbeli elhatározását, hogy meggyőződve arról, hogy ezen mellékkiltemények elvonása csakis *a személyzet és a szolgálat érdekeinek sérelmével történhetik*, azokat érintetlenül fentartani kívánták. Felismerték, hogy az adott viszonyok között a fajárandóság csak részben kedvezmény s a földjárandóság is részben a lótarási átalányok kiegészítő része, részben pedig a falusi elszigetelt tartózkodással járó feltétlen életszükséglet, távolról sem állíthatók egy sorba a bányászati, kohászati és mezőgazdasági tisztviselők tantemjével és mellékjárandóságaival, amelyek a törzsfizetés 40—100%-ig terjedhetnek.*) Darányi Ignác és Wekerle Sándor tehát alapos

*) Hogy mennyire nem egyöntetű és igazságos a kormány álláspontja ugyanazon minisztérium kebelében is, arra élénk világosságot vetnek a következő számok és körülmények: A ménésbirtokoknál, a gödöllői koronauradalom-

megfontolás után, nem is tekintették e mellékjárandóságokat akadályául annak, hogy az erdészeti tisztviselőkre e csekély, a gyermeknevelés nehézségei által felemésztett mellékjárandóság dacára a főiskolai képzettségüknek megfelelő teljes létszámrendezést ki ne terjeszszék, amint ez a tisztviselőknek az Országos Erdészeti Egyesülethez intézett kormányleirat utján közöltetett és az 1910. évi, sajnos, törvényerőre nem emelkedett költségvetésben keresztül is vezetett.

Vajjon a mostani kormány részéről nem várhatna az erdészeti tisztikar ugyanannyi méltányosságot és igazságszeretetet? Mi e tekintetben a rosszul informált földművelés-

nál és a palánkai csikótelepnél alkalmazott tisztviselők terményváltásban és jutalékban részesülnek, amelyeknek elvonásáról nincsen szó. Ezen uradalmak tisztikaránál ezen mellékjárandóságok a fizetésnek 45 ⁰ / ₀ -át teszik ki (az erdészetnél jelenleg 13 ⁰ / ₀). Egy tisztviselő átlagos fizetése a ménésbirtokokon (gyakornokok nélkül)	3000 K
Terményváltása és jutaléka	1355 K
Összesen	4355 K
A kincstári erdészetnél most a fizetések átlaga	3200 K
A fa- és földjárandóság átlaga	450 K
Összesen	3650 K

A különbség tehát fejenként 705 K.

A gazdatisztek 4355 K-nyi átlagos jövedelme több, mint az erdőtisztek átlagos jövedelme a teljes létszámrendezés és a fa és föld megtartása mellett (4280 K). Mégis az erdőtisztektől megtagadják, amit a gazdatiszteknél méltányosnak tartanak.

Ha továbbmenve pl. a pénzügyi tárca ügykörébe tartozó, fenn a szövegben már megemlített bányászati és kohászati műszaki tisztviselők viszonyait taglaljuk — nem is szólva a magasabb alapfizetéseket élvező állami vasgyári és szénbányászati tisztviselőkről — a következő eredményekre jutunk: Az átlagos fizetés ezen szakmáknál .....

Átlagos tűzifajárandóság .....

Jutalék tényleg átlagban legalább 40⁰/₀-a a fizetésnek .....

Összes átlagos jövedelem fejenként ...

A lakpénzek mindenütt figyelmen kívül maradtak.

Hogy ily körülmények között miért csak éppen az erdészetnél kell a fa- és földjárandóságot megszüntetni, az, a tisztviselők ügyének jóakaró intézését feltételezve, rejtély marad.

Szerk.

ügyi minisztertől a jól informálthoz felebbezünk és a törvényhozás tagjainak belátásában bizunk, mert a fentiekben elmondottak után semmi ok sem forog fenn arra nézve, hogy az állami erdőtisztek azon jogokról, amelyeket az ország egyik törvényes kormánya részükre biztosított, lemondjanak, hanem az igazságosság, és az írásban adott kormánynyilatkozatok iránti bizalom s ezzel az ország méltósága érdekében kéri a teljes létszámrendezésnek a fa- és földjárandóság érintetlenül hagyása mellett leendő keresztülvitelét.

*

Ezek előrebocsátása után még a részletekre vonatkozóan kell néhány megjegyzést tennünk, amelyek főként a létszámarány javítása folytán rendszeresített magasabb állásoknak az egyes erdészeti szolgálati ágazatok között való megosztását illetik. Ebben a tekintetben különösen a kicsiny létszámmal bíró szolgálati ágazatoknál merülnek fel panaszok, mint a kir. erdőfelügyelőségeknél és az erdőőri szakiskoláknál.

A kir. erdőfelügyelőségek létszáma a IX—V. fizetési osztályokba van sorozva és a fenn tárgyalt létszámrendezésnél mindig az üzemi ágazatok tisztviselőinek létszámával együttesen vétetett számításba. Így járva el, természetesen az erdőfelügyelői létszám aránylag sok magas állást foglalt le a többi ágazat rovására, ahol ennél fogva külön-külön véve kedvezőtlenebb a létszám eloszlása, ami panaszra adván okot, a létszámarány javításánál viszont odavezetett, hogy az erdőfelügyelőségnél az állások aránya nem javított abban a mértékben, amely az ottani személyzet számának megfelelne és az előmenetel hosszas stagnálását megszüntetné. Így pl. az 1911. évi költségvetés is az erdőfelügyelői létszámban csupán egygyel szaporítja a VI. fizetési osz-

tályba tartozó állások számát, de ez sem jut az erdőfelügyelői személyzet javára, mert ez az állás, amint az 1909-iki és 1911-iki költségvetések egybevetéséből kitűnik, tulajdonképen az orsz. vadászati felügyelő részére szerveztetett, aki nem bír erdészeti minősítéssel és nem is teljesít ezidőszerint már a minisztérium erdészeti főosztályában szolgálatot. Az erdőfelügyelői személyzet tehát mit sem nyer az 1911. évi költségvetés által, holott igen hosszú idő óta egy és ugyanazon fizetési osztályban szolgáló érdemes tagjai méltán számot tarthatnak arra, hogy közülök legalább egyesek magasabb fizetési osztályba lépjenek. Az erdőfelügyelőség keretén belül erre az 1911. évi költségvetés változatlan elfogadása esetén nincsen mód, ha pedig a más szolgálati ágazatoknál ujonnan rendszeresített vagy ott megürülő állásokra történik a kinevezés, ez rossz vért és méltó ellenszenvet szül az illető tisztikarban. Az ebből a dilemmából kivezető utat megtaláljuk a kereskedelemügyi minisztérium költségvetésében, ahol a vasuti és hajózási főfelügyelőség személyzete, amely a VIII—V. f. o.-ba tartozik, a minisztérium többi műszaki tisztviselőinek státusától el van különítve. Így azután a főfelügyelőség nem köti le a magasabb állások nagy részét a többi műszaki kar rovására és a főfelügyelőség keretén belül nagyobb anyagi áldozat nélkül gondoskodni lehet azoknak az állásoknak rendszeresítéséről, amelyekre a személyzet méltányosan igényt tarthat. Kicsiny státusoknál más mód a jogos igények kielégítésére nincsen, hacsak nem térünk át a korpótlékok rendszerére.

Ha *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszternek ezt sikerült a pénzügyminiszternél keresztülvinni, annál könnyebb lehet ez most már a földmivelésügyi miniszternek, mert hivatkozhatik a praecedensre és arra, hogy ami az egyik minisztériumban méltányosnak ismertetett el, az a másik

részéről már jogos követelmény lehet, mert elvégre is nem lehet a tisztviselők sorsára csak az mérvadó, hogy melyik tisztikar mennyire erélyes érdekképviselettel bír a mindig ellenszegülő pénzügyminisztériummal szemben. Nagyon méltányosnak tartanók tehát, ha az erdőfelügyelőségek létszáma az ügy mostani előrehaladt állapota daczára, már az 1911. évi költségvetésben is különválasztatnék a többi létszámoktól és a létszámrendezés e két csoportban különkülön vitetnék keresztül, az erdőfelügyelőségek körében az V. és VI. fizetési osztályba tartozó állások mérsékelt szaporításával a VII., VIII. és IX. f. o. rovására. Az erdőfelügyelői létszám ennek keresztülvitele után is még messze mögötte maradna a vasuti és hajózási főfelügyelőség létszámának, az V. fizetési osztályba ekként kerülő két állásnál pedig figyelembe veendő, hogy az országos főerdőmester czímen az erdőfelügyelőségnél régóta rendszeresített ily állás sohasem volt kizárólagos erdőfelügyelőségi állás, hanem mindig sokkal szélesebb hatáskörrel bírt, tehát csak forma szerint tartozik az erdőfelügyelői létszámba.

Hasonló állapotokkal találkozunk az erdőőri szakiskoláknál, aminek oka főképen abban rejlik, hogy az 1894-ik évben a négy szakiskolai igazgató, mindenik a IX. fizetési osztályba való sorozással, önálló létszámba különítettett el, anélkül azonban, hogy a magasabb fizetési osztályokba való átsorozásról időnként kielégítő gondoskodás történt volna. Ennek következtében az azóta az államerdészeti tisztviselőknél négy ízben és mindig perczentuális alapon eszközölt létszámrendezés a szakiskolai személyzetre, illetve a négy igazgató előmenetelére csak igen csekély mértékben hatott ki és a szakiskolai igazgatók mindenike csak hosszabb várakozás után és igen eltérő időközben juthatott a magasabb VIII. fizetési osztályba.

Igazolja ezt azon tényállás, hogy a IX. fizetési osztályból a négy szakiskolai igazgató közül:

a létszámban első	helyen levő igazgató	12 év
a " második	" " "	6 "
a " harmadik	" " "	12 "
a " negyedik	" " "	8 "

mulva jutott a VIII. fizetési osztályba.

Ha most még figyelembe vesszük, hogy a létszámban első helyen levő igazgató *kivételével* a másik három igazgatónak ugy az életkora, mint a szolgálati ideje — csekély eltéréssel — egyenlő, az előmeneteli egyenlőségnek valóban szembeötlő és szomorú példáját látjuk.

A VIII. fizetési osztályból a VII. fizetési osztályba való előmeneteli viszony a vadászerdői szakiskolának újraszervezése és továbbképző tanfolyammal történt kibővítése alkalmával eszközölt személyszaporítás és az eddigelé a kincstári erdőket kezelő erdőtisztii létszámhoz tartozott tanári személyzetnek a szakiskolai létszámba történt átsorozása folytán valamivel ugyan javult; de az igazgatóknak már a multban gyökerező hátrányos visszamaradásán csak keveset segített és az igazgatóknak egymáshoz viszonyított előmeneteli egyenlőségét egyáltalában meg nem szüntette, sőt a tervbe vett státusrendezés a jövőre nézve is a legsérelmesebb állapotot teremti, mert míg a legidősebb szakiskolai igazgató kivételével a közel ugyanazon *ténylegesen* szolgálati idővel bíró többi igazgató közül az egyik már 2 év óta a VII. fizetési osztályba jutott, addig a második csak még 3 év mulva juthat a VII. fizetési osztályba, a harmadik pedig csak akkor, ha a többi erdői szakiskoláknál bekövetkezendő reformálással kapcsolatosan a létszámszaporítás megtörténik s a szakiskolai összlétszám növekvése annakidején a VII. fizetési

osztályra magasabb hányadot juttat. Ez pedig nagyon távoli időre esik.

Ebből kifolyólag a szakiskolai létszámban levő jelenlegi idősebb tisztviselők, vagyis az igazgatók a csupán négy tagot magában foglaló létszám korlátoltsága miatt a multban szenvedett rendkívül hátrányos és sérelmes előmenetele miatt, az államerdészet más ágazataihoz tartozó többi hasonló viszonylatban levő tisztviselőkkel szemben, most is visszamaradnak, sőt a létszámrendezésnek a tervezett módon történendő keresztülvitele után is vissza fognak maradni.

E sérelmes helyzetet igazolja egyrészt azon körülmény, hogy a szakiskolai igazgatókkal egy és ugyanazon időben, sőt még néhány évvel később a IX. fizetési osztályba kinevezett más ágazatbeli erdészeti tisztviselőknek egy része már most is a VI-ik fizetési osztályban, a többi része pedig mind a VII. fizetési osztályban van és pedig a javarésze a VII. fizetési osztály első helyein; másrészt pedig azon szembeötlő példa, hogy a multban a IX. fizetési osztályba tartozott *szakiskolai igazgató alatt szolgált erdőgyakornok vagy erdészjelölt, más létszámhoz való tartozandóságánál fogva, utólérte a nálánál 3, illetve 2 fizetési osztálylyal előbb állott szakiskolai igazgatót*, sőt a státusrendezésnek a fentiek figyelembevétel nélkül történő keresztülvitele esetén *elébe is kerülhet!*

Ugyanez a helyzet állana elő a későbbi időben, a most már a szakiskolai létszámba sorozott tanári személyzetnél is, mert habár a beosztott tanári személyzetnek a mostani időig való előmenetele normális, sőt egyik-másiknál elég kedvező, a szakiskolai létszámra vonatkozólag megállapított státusrendezési terv szerint a beosztott tanári személyzet idősebb tagjaira nézve ugyanaz a sérelmes állapot következhetne be, ami eddigelé az igazgatókra fennállott.

Ennek azután az a szomorú következménye lenne, hogy egyrészt a szakiskolai szolgálattól a tehetségesebb és szorgalmasabb egyének tartózkodnának, másrészt pedig az ott szolgálók is minden ambíció nélkül dolgoznának. Pedig ha valahol, úgy éppen a szakiskolai szolgálatnál van a legnagyobb szükség az ambíciózus, lelkes, ügybuzgó és tevékeny tisztviselőre; hisz a tanszemélyzetnek nemcsak az elméleti és gyakorlati oktatás munkája és az ezen intézménynél annyira fontos nevelés feladata jut osztályrészül, hanem éppen a gyakorlati oktatás céljából szükséges rendkívül intenzív erdőgazdaság és vadtenyésztés aprólékos és sokirányú teendői is számottevő munkát rónak a tanszemélyzetre, amihez az erdészeti kísérletügy, a kopár-erdősítés stb. körébe vágó sok más teendő is járul.

A közügy érdeke kívánja tehát azt, hogy az erdőőri szakiskolák személyzeténél az előmenetel ne köttessék a felette csekély létszám által megszabott számszerinti keretekhez, hanem az a szolgálati idő és az érdemesség arányában szabályoztassék s evégből *már az 1911. évi költségvetésbe utólag a megfelelő magasabb állások beillesztessenek*, hogy ezáltal elsősorban az eddigi sérelmek orvosoltassanak, a jövőre nézve pedig a tanszemélyzetnek legalább is olyan előmenetel biztosíttassék, mint a többi erdőtishti létszámnál van, mert az eddigi 6—12 éves előmeneteli időköz jövőre azt hozná magával, hogy tehetségesebb erdőtiszt az erdőőri szakiskolánál való szolgálatot elkerülni igyekeznek.

